

rosa mystica

ČASOPIS PRO DUCHOVNÍ ŽIVOT

Ročník XI., číslo 1.

leden 2005

Obsah: Poselství bílého roucha: bl.Štěpánka Quanzani, sv.Rajmund z Pennafortu, O JEDNOTĚ, sv.Markéta Uherská, bl.Gundisalv, bl.Antonín delle Chiesa, bl.Jindřich Suzo, bl.Markolín z Forli, K nejvyššímu cíli (9) sv.Tomáš Akvinský, bl.Villana de la Botti, bl.Maria Mancini, J.M.Veselý OP, Tajemství hory svatého Klimenta (9), Brněnská akademie duch.života ct.Patrika Kužely OP

3.ledna

Milá duše,

na mém rodném statku v jedné vesničce u Brescie se má dobře každý, kdo tvrdě pracuje. Můj otec je horlivým terciářem dominikánského řádu. V útlém věku se stěhujeme do Soncina. Od dětství s ním chodím do kláštera pomáhat bílým bratřím. Tady se seznamuji s Otcem Matoušem. Jak předpovídá, stávám se jeho dědičkou. Podobně jako je Otec Matouš obdarován milostí stigmat a citelným přidružením utrpení Páně ke svým vlastním bolestem, také i já pociťuji záhy po jeho odchodu na věčnost podobné probodění srdce.

Už jako sedmiletá se zaslibuji Panně Marii. V patnácti se toužím stát dominikánskou terciářkou. Poté, co mě Otec Dominik přijímá do řádu vnitřním a nadpřirozeným způsobem, dostává se mi té milosti také způsobem obvyklým. Od té chvíle vypukají mé celoživotní zkoušky- ustavičná vnitřní vyprahlost a opuštěnost.

Na Velký Pátek roku 1489 zůstávám doma opuštěna, protože cítím, že neudržím pláč nad utrpením Páně, zakouším veliké vytržení. Tato extáze se pak opakuje pátek co pátek. Přitom se mi obnovují rány a krvácím ze stigmat, jak o tom svědčí zápisy důvěryhodných osob. Po každém vytržení děkuji všem přítomným za účast na mých bolestech. Prosím je o společnou modlitbu za řeholní řády, hlavně za řád svatého Dominika. Přes staletí s Tebou, milá duše, volám: „Pane, Třetí svatého Otce Dominika je poklad skrytý a málo známý. Vezmi ho pod svou ochranu!“

Je mi dáno umění číst v lidských duších a dar moudře rozhodovat ve veřejných záležitostech. Proto ke mně chodí prosit o radu chudí,i bohatí. Představení měst mě zvou, abych rozhodovala v jejich sporech. Uchovávám si však nezávislost. Cožpak mě Pán povolává někoho soudit?

Na sklonku svého života se rozhoduji založit klášter sester dominikánek Třetího řádu v Soncinu. Vypadám jako bláznivá, protože začínám bez peněz. Přesto s pomocí Boží zakrátko stojí klášter plný sester dominikánek a všechny dluhy jsou zaplacený od hříšníků.Nezůstáváš také Ty, milá duše, něco dlužna Třetímu řádu Otce Dominika?

Tvoje Štěpánka Quanzani

+ + +

Sestra

**Z nitra které věří ve mně
Plynou proudy vody živé
Pij dcero život ze mně**

**Z tvých ran budu nejdřív uzdravovat jiné
Pak se i tvá rána scelí
Až vykonáš co má
Neužitečná služebnice vykonat**

**svou sílu chci dát skrze tebe
Studně vyhloubená vodou z nebe
Nebudeš nikdy vyprahlá
Nebudeš nikdy na dně**

**Bud' sestrou putujících
Ať v hloubce studně
Poznají mě**

Eva Lopourová

+ ++

7

.ledna

Milá duše,

celé století žiji jako by na výsluní a Bůh mi stále žehná. Už můj příchod na svět je požehnaný. Přicházím na svět na hradě Pennafortu u Barcelony. Moje rodina je příbuzná s králem aragonským a hrabětem barcelonským. Mám tedy od narození na růžích ustláno. A tak mohu studovat na nejlepších univerzitách. Napřed v Barceloně, pak v Boloni. Než se nadám, jsem doktorem práv. Po tři roky tomu učím své bratry, ale pak už mě v Boloni nikdo neudrží. Spěchám domů, do Barcelony. Přijímám kněžské svěcení. Nato jsem přijat mezi bílé bratry našeho Otce Dominika.

Doma se ale příliš nezdržím. Papež si mě přeje za zpovědníka, ale to byl neměl moc práce, protože papež Řehoř IX. je svatý muž na svém místě. Nejvíce práce mám s uspořádáním papežských ustanovení ohledně právních předpisů. Plním jeho očekávání. Papež mě chce učinit arcibiskupem, mě, chudého mnicha! Raději spěchám ztratit se mezi prostými řeholníky v barcelonském klášteře. Bratři si mě volí na svého představeného. V bílém hábitu a sandálech obházím pěšky všechny kláštery a dávám všechno do pořádku. Nevím si však rady s mohamedány. Srdce mi přitom krvácí, když vidím naši panenskou Maminku se slzami očí, když vidí, jak krev jejího jediného Syna Božího, obětovaného za spásu všech, teče někdy naprázdno. Tak piši dopis bratru Tomáši z Akvina, ať neváhá a napíše Summu proti pohanům, abychom měli spolehlivou příručku pro věroučné spory s nevěřícími. Dává si říct.

Takové milosti a dary, jaké mám, by leckdo neunesl a podlehl by pýše. Pokořuji se před naším Pánem, ale zachovávám si svou důstojnost. Když už mám bílé vlasy, král Jakub I. si mě vybírá za zpovědníka. Tak s ním musím odjet na Malorcu. Jenže jsem královým zpovědníkem a duchovním vůdcem, a žádným pochlebňákem. Když král přes moje výtky tvrdošjně vězí v pohoršujícím životě, rázně se rozhodují: Opouštím tě, králi, bez rozhřešení. Vracím se do konventu v Barceloně. Král mě chce přimět k rozhřešení, a tak mi odmítá dát loď. Vrhám se tedy do vln.

Přeplavuji se na čemsi neurčitém a tak se s hábitem jako plachtou dostávám až na pevninu. Ani nevím, jak, ale dostávám se zavřenými dveřmi do konventu našich bratří. Bůh budiž veleben! Třebaže se to děje podivuhodným a skvělým způsobem, já pokorně přehlížím svůj velkolepý skutek jako nicotný. Na svátek Zjevení Páně si mě Pán volá k sobě. Kéž je ke mně, i k Tobě milosrdný!

*Tvůj bratr Rajmund
z Pennafortu*

+ ++
TAJEMSTVÍ SPOJENÝCH SRDCÍ

Aby se tak lidská srdce
dovedla vždy k sobě přiblížit

kdo uvede do činnosti
tento proud

Aby se více přelévalo čisté víno
z jednoho srdce do druhého

Aby vždy byla srdce ochotná
dávat ze své plnosti

Aby stále teklo proudem

Aby byla srdce tak plná
že by z nich nikdy nebylo

Aby byl někdo

ani po smrti

Josef Veselý

+

++

O JEDNOTĚ

(Podle sv.Cypriána)

Můj Pane Ježíši, pověz mi, jak to, že zlý duch rozvrací jednotu tvé Církve a celého vykoupeného lidstva? Jakou strašnou metodou pracuje vládce světa proti této jednotě?

Povím ti, jakou metodou pracuje zlý duch k rozvrácení jednoty. Jako tvůj Spasitel a Bratr ti říkám, že jsi "*sůl země*" (Mt 5,13). Kladu ti na srdce, abys byl "*opatrný jako had a prostý jako holubice*" (Mt 10,16). Proto opatrně sleduj úklady lstivého nepřítele a vyvaruj se jich, abys ty, kdo patří ke mně a máš mou Moudrost, moudře pečoval o spásu!

Neboj se jen pronásledování a toho, co se proti tobě žene střemhlavým útokem, aby tě to podlomilo a vzdálilo ostatním. Snadno dokážeš být ve střehu, když ti přímo hrozí nebezpečí. Tehdy se tvůj duch sám připravuje ke střetnutí, sotva se ukáže protivník.

Spíše se obávej nepřítele, který se připlíží pod maskou pokoje, jako had, zkrátka skrytě. Proto má jméno hada. Počíná si náramně zchytrale, když tě skrytě a úskočně napadá.

Od začátku klame a falešnými slovy svádí tvou prostou duši neopatrně důvěřující. I mně samotného, jako Spasitele světa, se odvažuje pokoušet. Tak chce neustále podvádět a klamat a nenápadně se vtírat. Dávno ho však poznávám a odhaluji, a také porážím a zaháním.

Sleduj dobrý příklad! Opusť cestu starého člověka! Následuj mě žijícího! Už neusínej v osidlech smrti! Naopak bdělostí v ohrožení dosahuj získanou nesmrtnost!

Jak dosáhneš nesmrtnosti? Právě tím, čím je smrt přemožena - zachováním mých přikázání. Znovu ti je připomínám: "*Chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání*" (Mt 19,17)! Učiň co ti prikazuji, a nebudu tě už nazývat služebníkem, nýbrž přítelem!

O tobě přece svědčím, že jsi statečný a stálý jako pevný balvan, vyčnívající ze skály, odolávající všem bouřím a zápasům věků nezlomnou silou upevnění. *"Každý, kdo poslouchá tyto mé řeči a činí je, podobá se moudrému muži, který si vystavěl dům na skále. A spadl déšť a přišly spousty vod, zaduly větry a obořily se na onen dům. Ale nepadl, protože měl základy na skále"* (Mt7,24-25).

Přidrž se tedy mých slov a uč se všemu, čemu učím a co konám, to konej i ty. Ostatně kdo může říci, že mi věří, když nečiní, co prikazuji činit? Copak může dojít odplaty ten, kdo odmítá plnit příkazy víry? Každý, kdo se postižen temnotou bludu, kolísá a zmítá se, jako prach zvednutý vichrem. Kdo se nepřidrží spásné cesty pravdy, ten takovým počínáním nedosáhne koneckonců žádné spásy.

Chraň se nejen toho nebezpečí, které je zjevné a jasné, nýbrž i toho, co se skrývá pod prostotou chytrácké lsti! Při svém příchodu na svět přicházím jako světlo národů a spásný paprsek k oblažení lidstva. Proto hluchým se dostává sluchu duchovní milosti, slepým se otevírají oči k našemu společnému věčnému Otci nebeskému, nemocní vstávají ve věčném zdraví, chromí za mnou pospíchají, němí se modlí jasným hlasem.

Přitom odhaluji a porážím nepřítele. Sotva odpůrce vidí opuštěné modly a prázdné své chrámy a sídla, kvůli velkému počtu věřících, hned vymýšlí nový úskok, aby klamal i pod mým jménem všechny neobezřetné. Co je chytřejšího a prostšího?

Koho nemůže udržet na scestí dávné slepoty, toho klame a přelstivá novým bludem. Uchvacuje duše ze samotné mojí Církve. Zatímco se jim zdá, že už vybredají z temnoty starého věku a blíží se ke světlu jako nějací osvícenci, zaslepuje je bez jejich vědomí novými bludy. Třebaže se jejich život neshoduje ani s evangeliem, ani s jeho zachováváním a zákonem, nazývají se křesťany. Třebaže bloudí v temnotách, domnívají se, že mají světlo. To proto, že je chlácholí a šálí protivník. Podle slov apoštola se mění v anděla světla a své spiklence nastrojuje jako služebníky spravedlnosti. Ti pak prohlašují noc za den, zkázu za spásu, zoufalství za krytou naději, nevěru za předstíranou víru, Antikrista pod mým jménem. Nalháváním pravděpodobného se snaží zabránit proniknutí pravdy.

Tohle se stává, když se nepřihlíží k původu pravdy, ani se nehledá pravda jako základ, ani se nezachovává moje nebeské učení. (Pokr.)

+ ++

Sníh

**Sype se z šedých sít,
popráší celý les,
vyplní vlnou z úběle**

**hluboké vrásky cest.
Jak ptáci odvíří,**

slétkli se do houfu,
jak kejklřovy figury

usedl ve vzduchu.

Stočí se, zaváhá,
rozptýlí na místě,
schoulí se na Kozorohu
a zapře, že byl zde. Ed

18.ledna

Milá duše,

ani netušíš, jak jsem Ti blízká, i když jsem princezna. Můj otec je uherský král Béla IV., zvaný Štěpán. Myslíš, že je to šťastné být urozeného původu a žít v blahobytu? Jenže ten líc má svůj rub. Ani nevíš jak, ale najednou jsi předmětem nějakým politických a státnických záměrů. Přivádějí mi urozené ženichy, hned Karla z Anjou, hned českého krále Přemysla Otakara II. Bohu díky, že berou ohled na moje svobodné rozhodnutí jako Božího dítěte. Jenže možnosti mého rozhodování jsou poněkud omezeny. Nemohu si vzít za manžela, koho si sama vyvolím. Smím však odmítnout toho, koho mi vyvolí rodiče. Jenže ne nadlouho. Stačí pár odmítnutí, a zůstává mi jen jediná možnost. Natrvalo se vzdát rodiny a dvorního života, a zůstat v klášteře, kde sestry vychovávají už od útlého dětství. Rozhoduji se pro svého nového duchovního Otce, Dominika. Vydávám se jeho cestou k dokonalosti. Jako dvanáctiletá skládám slavné sliby do rukou velmistra řádu Humberta de Romanis.

Odcházím do kláštera za Zaječím ostrově na Dunaji. Pokorně žiji v chudobě, modlím se za spásu všech duší a chodím ošetřovat a krmit malomocné, mezi něž se málokdo odváží. Jako královská dcera se snažím podobat Králi králů, který nepřichází, aby mu bylo slouženo, nýbrž aby sloužil. Tak sloužím i celé uherské společnosti, třebaže ze skrytu kláštera. Ve skutečnosti však účinněji, než mnohá šlechtična na královském dvoře. Tak mezi mým otcem a nejstarším bratrem trvá nenávisť, a ta strhuje Uhry do občanské války. Modlím se za spravedlivý mír. Počínám si zcela nestranně a přitom napomínám obě strany. Čtyři roky zmitá zemí bratrovražedná válka. Z popudu mého královského otce mě matka představená trýzní hladem a strádáním. Nestěžuji si a stále se modlím. Nakonec se můj otec s mým bratrem usmířují právě v našem klášteře.

Víš, proč společností nové doby zmitá tolik těžkostí a utrpení? Chybí kláštery plné modliteb a láskyplné, radostné odřikavosti kvůli Kristu. Místo klášterů jsou tu jen domy s lidmi, kteří si na cosi hrají. Jak málo je těch, kdo jdou cestou svatého Dominika, aby v jeho požehnaném i mnohými proklínaném řádu,

přinášeli oběti a modlitby za spásu ostatních lidí! Bože, pošli další dělníky na svou zeň!

Tvoje sestra Markéta Uherská

+ + +

MILUJI TĚ

**Jak hříbečky z marcipánu
Vyskytují se vzácně
Musí být udělány k ránu
A přinesené darem
Nejlépe dopolední návštěvou
Ještě před obědem
K nim uvaříte kávu**

**Pak chvíle mlčení
Na mysl přichází
že nic není tak zle
Po každém pátku**

**Přichází neděle
A s ní přátelé
Vyprávějí jaké to bylo
Když poznali poprvé
Že maliny píšou básně
Růžovým inkoustem
Na modrý papír nebe
Stvořeny jsme pro tebe
Proto máme také tmy
Ke sladkosti nebes
Vede cesta malinami**
Eva Lopourová

+

++

16.ledna

Milá duše,

od útlého dětství jsem tak tichý a zbožný, až to mé rodiče zaráží. Prý jsem hoden nebe, a ne světa. Potom už nikoho nepřekvapuje, že jdu na kněze. Vzorně sloužím v kostele sv.Pelagia a hlásám Krista horlivěji, než je v našich dobách obvyklé. Toužím následovat našeho Pána chudě, čistě a poslušně. Proto chci navštívit místa pozemské pouti našeho Pána. Arcibiskup mi dává souhlas a já si opatřuji za sebe na faru náhradníka. Nikdo však netuší, že moje pouť potrvá čtrnáct let.Když se vracím domů, farář mě vyháňá jako nějakého dobrodruha, vandráka a bezdomovce. Nehádám se. Stavím si poustevnu a modlím se. Jenže klidu neužiji. Za nedlouho mě obléhají zástupy lidí, aby se za ně modlil a poučoval je. Z jejich darů budu u poustevny kapličku Panny Marie.

Jednou o Velikonocích mi Matka Páně říká: „Najdi si mezi řeholními řády ten, kde uslyšíš, že se o mě denně modlí při posvěcování svého času a všechno začínají a končí slovy „Ave Maria“. Tam vstup a slavně zaslib Bohu svůj život v kázni a poslušnosti tohoto řádu.“ Po dlouhém hledání nacházím řád bratří Kazatelů. Prosím o přijetí. Bratři mě přijímají i přes můj pokročilý věk. Po slavných slibech mi povolují návrat do poustevny. Nejdu však už sám. Odcházím spolu s ostatními bílými bratry. Lidí za námi přicházejí, ale jde to těžko, protože na cestě je řeka. Začnu tedy budovat most k poustevně. Co posměchu snáším, ale most nakonec přece stojí. Ted' sem proudí ještě větší zástupy lidí.Nevím, jestli

jsem lepší duchovní pastýř, anebo stavitel. Pro každého mám čas. Jenže dostávám horečku. Jaký div při mých dvaasedmdesáti letech! Umírám léta Páně 1259. Přesto ze svého lůžka na slámě posledním dechem těším své krajany. Přicházejí sem z celého Portugalska. Přijď také mezi nás!

Tvůj bratr Gundisalv

+ + +

22.ledna

Milá duše,

na své cestě k dokonalosti mám od dětství cestu dílem ztíženou, dílem usnadněnou. Ztížená je kvůli mému otci, starému šlechtici. Má se mnou jiné plány, než o jakých sním. Ulehčuje mi to však můj zářný vzor, Otec Jan Dominici. Toužím pokračovat v jeho obnově dominikánského řádu i celé Církve obecné. S obnovou řeholní kázně začínám sám u sebe. Nejsem však žádný suchar, který by úzkostlivě dbal jenom nad dodržováním stanov nebo nějakých jiných vnějších předpisů. Jestliže někoho strhuji k následování, tak rozhodně žádnou přísností. Naopak, jedině svou radostí a velkomyslností, svou svobodnou odpoutaností pro veliké hrdinství lásky a ctnosti vůbec. Jenže to všechno je mi dáno právě díky mému dobrovolnému a pevnému sebeovládání

Tvůj Antonín delle

Chiesa

+ + +

23.ledna

Milá duše,

pamatuj, že ani jediné z Božích dětí není stejné. Jako já, tak i Ty jsi jedinečný, neopakovatelný a původní obraz Boží, stvořený k Boží podobě. Každý máme svůj jedinečný svéráz. Jenže já jsem tak podivuhodný samorost, že způsobuji dost povyražení jak mezi vrstevníky, tak i u tebe. Možná, že voda Bodamského jezera, kde poprvé spatřuji světlo světa se příliš kolébá. Mám řadu příznivců a dost odpůrců. Snad abych byl jako ten kámen zavržený staviteli, který je kamenem základním, o který se tolik zakopává. Můj otec je rytířem z Bergu.

Nechci se šířit o tom, proč, ale už jako chlapec přijímám jméno své matky. Ta zbožná duše mě hluboce ovlivňuje na celý život. Třináctiletý klepu na bránu dominikánského kláštera v Kostnici a nacházím tam přístřeší.

Jenže i když jsem na cestě svatého Dominika k dokonalosti. Jenom si tak zběžně pohrávám s tímto nápadem. Jenže mi to přináší hrozné znechucení sebou samým. Moje koketování se svatostí se mi vymstí. Náš Pán sám působí, že si najednou připadnu strašně odporný.

Vzepřu se sám sobě, ať ovládnou svého „mladšího bratra-osla“! Za pokání se podrobují tvrdé odříkavosti. Konám bolestivé kající pobožnosti, které jen tak tak hraničí se sebemrzačením. Tetuji si na vlastní hrud' jméno Ježíše jako znamení lásky. Je-li něco ve středověku temného, pak je dost možné, že jsem právě já,

Jindřich Suso. Nepřestávám Bohu děkovat za milost, kterou obdarovává právě mě. Dává mi znamení. Dostává se mi vytržení v hlubokém duchovním životě. Není to však bez jistého ohrožení a nebezpečí. Toho jsem si vědom, když se mi okamžiky přímého nazírání na Boží tvář zprvu směřují s halucinacemi v důsledku vypjatého odříkání si jídla a spánku.

Mám však dobrého duchovního vůdce. Je to Mistr Eckehart. Poznávám ho na naší vysoké škole v Kolíně nad Rýnem. Je to muž hlubokého nazírání a jadrných slov. Po celý další život k němu vzhlížím s nesmírnou úctou. Pod jeho duchovním vedením přemáhám výstřelky své odříkavosti a bolestné kajicnosti. Jenže právě, kdy mírním svou vypjatou odříkavost a tvrdou kajicnost, abych přijal s pokorou a naprostou odevzdaností z Boží ruky všechny zkoušky, nyní na mě doléhá moje nejtvrďší očistování. Pomluvy proti mně jenom prší. Nakonec můj představený ustupuje jejich náporu a bere ohled na to, co říkají lidé. Překládá mě do Ulmu. To je cesta právě očisty pro hlubší duchovní život. Očistit se ode všeho špatného v sobě a pak pokojně snášet pomluvy, jidášskou zradu bratra a nakonec odloučení a utrpení smrti.

Radostně se však uchyluji do samoty. V ústraní zaznamenávám svá díla „O Pravdě“ a „O věčné Moudrosti“. Vyhledávej je a přijmi v nich moje pozvání k duchovnímu životu.

Tvůj Jindřich Suzo

+ + +

27.ledna

Milá duše,

chceš se co nejvíc podílet na rozvoji společnosti? K tomu Ti zdaleka nestačí ani všechno zlato světa, ani vzdělání na nejlepších univerzitách, ani síla zbraní. Potřebuješ bohatství ducha. To získáváš už podle slova bohatý tím, že jsi plný Boha. Vznešenost Tvého vnějšího a okázalého života se odvíjí od plnosti Tvého života vnitřního a skrytého. Díky strhujícímu příkladu mých zbožných rodičů vstupuji v roce 1327 jako desetiletý chlapec do dominikánského řádu ve Forli v Itálii. Otřesný nepořádek a neřesti zhyralých bratří se tak strašně liší od poměrům mých zbožných rodičů. Připisuji zvláštní ochraně Boží, že se nedávám strhnout špatnými příklady v řádu za jeho úpadku.

Nacházím sílu ve skrytém vnitřním životě. Vytrvávám v klášteře se strašně upadlou kázní a rozbujelými neřestmi. Jsem prostý řeholník s běžným vzděláním. Káži jen ojedinele. Bratří mě přehlížejí jako méněcenného. Nikdy si mě nevolí jako představeného. Tak zůstávám docela zapomenut světem i spolubratry celých sedmdesát let. Znají mě jen ti, kdo potřebují svátost smíření. Těm jsem vždycky nablízku. Svou milovanou samotu opouštím hlavně tehdy, když za mnou přicházejí děti. Rád s nimi rozmlouvám a učím je, protože vím, že jejich je nebeské království. Jak žijí v zapomnění, tak zapomenut světem a bratry opouštím svět. Na mém hrobě se děje mnoho zázraků. Mnozí se tomu diví, a říkají: „Jak je to

možné? Takový obyčejný člověk. Nic na něm přece není.“ “Vzbudím u Tebe ještě dnes nějaký zájem?

Tvůj Markolín z Forli

+ + +

K nejvyššímu cíli (9) Tvoje poznávací značka

Vydej se naplno za svou životní Hvězdou! Staň se Mým se důvěrným spolupracovníkem jako člen a zaslíbenec věčné elity uprostřed celého lidstva a světa! Zvu tě k tomu. Zahajuji toto své nekonečné dílo zvláště za tebe a s tebou uprostřed celého všemohíra. Jako Můj důvěrník a přítel se podílíš na svrchované Lásce, Pravdě, Dobru a Kráse. Jako každého tě narození z vody a Ducha zvu ke službě Mé vrcholné Lásce, Pravdě, Dobru a Kráse. Tebe však zvu jako zvláštního společníka a účastníka této vrcholové výpravy. Při ní se důvěrně, něžně a osobně skláním zvláště k tobě. Podle obětavé i činorodé lásky ke všemu dobrému stvoření, i podle tvé lásky k nesmrtelné duši poznávám zvláště tebe, který jsi můj společník. To je tvoje značka. Podle toho poznávám tvou důvěryhodnost že opravdu neseš všehomíru v sobě i kolem sebe Moji svrchovanou lásku, která si nachází tvé srdce, aby se v něm zabydlela. Láska je tvoje legitimace k duším, že se k nim přibližuješ jako můj posel a spolupracovník.

Když vychází můj zrádce z místa světla a pohody, aby se ztratil v temnotě a zimě, zpívám zpěv vyšší lásky, o jaké ještě nikdo neslyšel. Bez této vyšší lásky, kterou dávám najevo zvláště ve tvém srdci uprostřed světa, by se vesmír zvrátil z kosmu v chaos. To je Mé poselství. Ve tvém srdci se uprostřed vyhasínajícího vesmíru objevuje jasný bod, odkud září a hřeje planoucí výheň mojí vyšší lásky. Když se mi tvoji prapředkové vzdalují, trpí tím Moje láska. Zaostrují všechnu lásku jenom na sebe a zakoušejí ji pouze k sobě samým. Tu a tam se někdo zablýskne nápadem, aby velebil soucit, slitování a lásku k bližnímu a ke každému dobrému tvorů. Tohle mi nestačí. Proto činím lásku ke svrchované lásce a dílu této vrcholné lásky jádro tvého života. To je osa Mého učení a tvoje poznávací znamení. Bez lásky se vytratíš jako stín. Láskou k Mé svrchované lásce a ke každému mému stvoření jsi mi nejtěsněji blízko. Zachraňuji tě od každé škody a nekonečně tě zdokonaluji právě touto svou láskou. Je tak nesmírná a tak všeobsáhlá, že stačí obejmout všechno dobré tvorstvo, všechno jasně nazírat, všechno zahrát a přivést v věčné dokonalosti.

To všechno kladu do jádra tvé bytosti, když Mi ustoupíš a uděláš místo. Ujasni si, přesvědči se a prožij svou naprostou závislost na mně, a naučím tě dokonale milovat.

Chceš to poznat a zakusit? Chceš si to osvojit? Nebo znáš něco vznešenějšího a vytouženějšího? Co jiného užívá můj Duch k mému vyjádření, než právě lásku?

Právě touto láskou tě zavazuji vůči sobě a všemu Mému dobrému tvorstvu, abys tak dosáhl nejvyšších met. Jak můžeš milovat Mne, samu svrchovanou

lásku, kterou nevidíš, když odmítneš přijmout své další já vedle sebe, které sleduješ vlastníma očima. Souznění tvého srdce se srdcem každého dalšího tvého já vedle tebe naplňuje tvou lásku k Mé svrchované lásce, která se chce projevit zvláště ve tvém srdci. Každé tvé druhé já mi patří. Je to Moje dílo a já se z něho těším a raduji. Všechno to spojuji v lásce. Zvláště kvůli tobě uprostřed všech ostatních a s nimi se dobrovolně a rád vytrácím ze světa. Proč bych to pro tebe neudělal, když mě s tebou spojuje jedna jediná láska našeho společného věčného Otce? Usiluješ o důvěrné přátelství se Mnou? Chceš si Mě zamilovat jako přítele? Zamiluj si každého a všechno, co Mi patří. Všechno smysluplné stvoření, ale zvláště ty a každé tvé další já vedle tebe Mi patří. Ve tvém náručí je objímám svou láskou a zahrnuji něžnou péčí. Proto tě ustanovuji dědicem své slávy. Spojuji tě s každým dalším tvým já, které cestou světem potkáváš. Právě tak Mi ve vzájemném soužití a pomoci při plnění mé vůle prokazuj svou lásku. Jinou cestu ke mně nemáš.

Jsem láska bez začátku a bez konce. Miluji zvláště tebe uprostřed všeho stvoření. Jsi Mým jedinečným obrazem. Proto tě sem uvádím kvůli sobě samému, a nejen kvůli tobě nebo jen kvůli někomu dalšímu ani něčemu jinému. Víím, že Mě chceš mít důvěrně blízko u sebe. Dopřej Mi, ať si v tvém srdci zamiluji nejen tebe samého, ale každé tvé další já vedle tebe. Jinak v tobě nemohu žít vyšším životem. Jenže ani ty pak nemůžeš žít jako dítě našeho společného Otce a panenské Máti, ani se nemůžeš stát Mým přítelem..

Bez Mé vyšší lásky nic nejsi. Cokoli podnikneš nebo vytrpíš, stane se naprázdno, i když tě to bude stát mnoho síly, a třeba i život. Jen vyšší láska může učinit smysluplnou tvou práci a tvorbu, tvé utrpení a tvé oběť, ba i celé tvé poselství, k němuž tě zvu, vybavuji a posílám. Jinak to bude všechno jenom hazardní hra. Vezmi si k srdci tvrdá slova svatého Cypriána. Pronáší je k mučedníkům, když jim připomíná naléhavost lásky k bližnímu. Od lásky je nemůže osvobodit ani mučednictví ani prolitá krev. Právě a jedině láska dává sílu a správný směr tvé práci či tvorbě, ale i tvému utrpení a tvé oběti. A povznáší také její výsledky. Zatímco tvůrčí směr "umění pro umění" je příznakem úpadku a slepé uličky v kultuře, ve tvém životě nepřipouštěj samoučelnou oběť pro oběť! Kéž se neuchýlíš k marnému mučednictví pro mučednictví odtrhnutím od lásky! I když vydáš své tělo plamenům kvůli nějaké pravdě či ideálu, i když se vyčerpáš do úpadu, bez velkodušné lásky a ochoty dělit se, nedosáhneš žádné výsledky. Jinak by to nebyla žádná oběť ani práce pro mne. Nebylo by to z lásky a ochoty dělit se rád o cokoli - o peníze, o síly, o čas i o život, ani když by ses nad hrotem sebevíc dovolával mého jména či mne samého.

Jako Moje svrchovaná láska čili milost, tak i tvoje láska je plnost. Je to svazek dokonalosti. Je cílem mého zákona. To není žádný vzorec, ani matematická rovnice. Spíše dobrá rada, ale i závazek. Nestojím o to, abych tvým náručím obejmul každé další já mimo tebe jen z nějakého soucitu, ani jako

almužnu, ani jako Mou radu. K tomu tě zavazuji jako svého přítele. Tím nadnáším tvé srdce nad tebe samého. Obejmi každého na setkání, ale ne jen se soucitem, jako bys vyjádřil upřímnou soustrast. Nadšeně ho zahrň tou láskou, jakou já do krajnosti miluji tebe a tak ji probouzím a vštěpuji do tvého srdce. Víím, že k tomu nemáš dost sil. Pros o více sil a přidám ti.

Vyprošuji ti tuto lásku u našeho společného Otce od okamžiku, kdy poprvé přicházím ve tvém těle do světa. Přináším ti největší důkaz své lásky a sytím tě svým tělem. Ty Mi je půjčuješ, abych ti je vrátil slavně proměněné.

Začínám řetězovou reakci lásky. Zbývá ti jen pokračovat. Zvu tě k tomu a zavazuji od té doby, co moje vyšší láska tiší tvou žízeň a zahání tvůj hlad navěky. Právě kvůli tobě uprostřed všeho inteligentního tvorstva a vesmíru, a s ním, slavně ustanovuji tuto jedinou hostinu lásky. Pokračuj, ale také mě zastupuj v Mé nekonečné lásce, jdoucí za hranice možností.

Pokračuj ve svém spojení a vzájemném sdílení s každým dalším já, které potkáváš, ale také Mě v tom zastupuj. Kroutiš hlavou nad tím, co se odedávna jeví tak samozřejmé? Máš pravdu. Už před mým přijetím tvého těla za vlastní, abych s ním a v něm mohl jít tímto světem, je to každému divné, i když má všech pět pohromadě. Jenže teď je to něco úplně nového. Už to není jen tak nadhozený nápad či příslib. Přicházím ve tvém těle. Už nejsem někdo někde vedle tebe, nýbrž přebývám v samém jádru tvého já. Miluj sebe sama a každé další já vedle sebe, ale už nejen svou přirozenou láskou, nýbrž mou vyšší láskou, kterou v tobě ztělesňuji. Tuhle nesmírnost a svrchovanost, vševládnost a vznešenost své vyšší lásky ti odkazují. Miluj tak velkodušně, krásně a hrdinsky, jako tě milují já sám ve tvém těle! Tohle je láska, jakou se dosud milujeme já s naším společným věčným Otcem, a tebe zvu k účasti.

Zkus být Mým zástupcem a prostředníkem našeho společného Otce! Dopřej mi, ať poznamenám tvou lidskou lásku touto nesmírností a velebností své vyšší lásky. Pak objevíš v každém na setkání chvět se kapku Mé slavně proměněné Krve.

Touto vyšší láskou obnovuji a obdělávám svět. Tím ho zachraňuji před věčnou zkázou. Ani ty se nezachrániš jinak. Jedině cestou záchrany svých bližních, totiž mou vyšší láskou v tobě.

Živě ti ukazují pravou míru lásky. Je to vyšší láska, která je bez míry.

V Mé nekonečné lásce jasně vyniká obraz, hodnota, norma a cíl tvé lásky. Proto si tuto Lásku vyprošuj. Hned se přičiním, aby se tvá vlastní láska stále prohlubovala a zvroutňovala.

Právě z této lásky vykonávám veškeré práce a podstupuji každou námahu. Tolik s tvou duší cítím, že tě neodmítnu a slituji se nad tebou, i kdybys byl kající lotr na kříži vedle Mne. Zvláště pro tebe mám v nejstrašnějších mukách sladké a přívětivé slovo. Přijímám tě, i jako hříšníci a neodtahují se o tebe, třebaže jsi

vymahač daní. Moje láska je tak všeobsáhlá a hluboká proto, že pro ni jako tvůj Bůh a současně ve tvém vlastním těle jdu až na smrt.

Od křtu ve jménu Mém neseš v sobě znamení příslušnosti ke mně. Tím ti přetvářím i tvé ubohé srdce v mé Srdce Nejsvětější. Příznakem této lásky je zvláště tvá jednota s celým vykoupeným Božím lidem. Svou láskou spojuji zvláště tebe s ostatními v jeden lid, a přijímám tě spolu s ním za svůj lid. Spojuji tě s ostatními v jedno Tělo. Svým sjednocujícím duchem lásky naplňuji zvláště tvou duši svatostí. Tak už konečně vidíš ve všech křesťanech a v celém lidstvu moje jediné a jednotné Tělo, které vykupuji, miluji, vedu k našemu nebeskému Otci, aby Ti v této jednotě s Kristem, který je Hlavou mystického Těla dostalo života a milosti a všech darů Božího dětství.

Snaž se směřovat ve své lásce k tomu, abys přivedl také ostatní k jednotě s Otcem. Vyprošuji jim a udržuj onu jednotu s Mým vyšším životem, ono vyšší nadání, onen nový život, v němž jsi jedno v našem společném Otci i ve Mně, svém Bratru a Spasiteli.

Moje Krev stéká s kříže a tak spojuje všechny lidi v Církvi, celou zem a celé Boží stvoření, aby stmelila v jedno. A ty jsi už od křtu vyvolen a stanoven za strážce této lásky, která sjednocuje a spojuje.

Takový jsi od počátku, když snášíš všechny věci, abys je měl společně s ostatními, protože prožíváš onu tajemnou vnitřní tajemnou jednotu, která se touží projevit a vyjádřit i navenek. Moje láska ti přináší do světa nový život, život vzájemného porozumění, odpuštění. Snaž se být zprostředkovatelem této Mé vyšší lásky! Tak jím hled' být ty, kterého si k tomu zvu zvláštním způsobem. Přičiň se o to, aby ses především ty stál svým životem, svými touhami, svým úsilím ve středu mé vyšší lásky a pak v této lásce kolem sebe soustřeďuj všechny ostatní.

Potom poznáš, že je v tobě Moje vyšší láska, když miluješ bližní. Možná tě taky někdy zachvacuje úzkost a obavy, zda jdeš správným směrem. Směrodatným znamením je ti odpověď na otázku: Žiješ vyšším životem pro druhé? Obracíš své zraky stále k mystickému Tělu Kristovu? Můžeš si odpovědět příznivě? Tedy jsem v tobě i Moje láska. Jen když miluješ každého na setkání Mým vyšším způsobem a upřímně.

Podle toho poznáš, že Moje vyšší láska spočívá jediné a zvláště ve tvém srdci. Přijmeš-li každého opravdu kvůli Mně a přeješ mu věčnou blaženost, moje Světlo, moji Pravdu. Jen se mu to snaž zajistit. Sotva však vyhledáš něco jiného, tak je konec lásky k Bohu a k bližnímu, a zůstává jenom sobecká touha po oslnivém sebeuplatnění, třebaže je maskovaná šíření radostné zvěsti.

Možná, že je ti jako málokomu dáno přinášet ostatním jas učenosti a vyšší moudrosti, nebo dovedeš věci a lidi uvádět do pořádku, či vnášet do lidského snažení ducha podnětnosti, avšak milovat můžeš, ať jsi, kdo jsi. Kdekoli jsi,

přičiň se a vytvoř podmínky hřejivého prostředí lásky a porozumění, aby se četné hladové duše obrátily ke mně, anebo pro to něco vytrp! Tak se mi připodobni.

Pokus se tomu slavně zaslíbit, dát své srdce, obětovat svůj čas, ba i celý život, a hned objevíš krásu světa, byť už poškozeného lidskou svévolností. Svět hned pookřeje pod paprskem mé vyšší lásky. Rád bych se při své lásce k tobě dotýkal tvým prostřednictvím ostatních, aby hned teplo a zář by zalily svět a duše, a aby se radost a blaženost rozhostily ve všech bloudících, kteří kvůli tvému zpoždění ještě nezakusili obejmutí mými oblažujícími doteky. (Pokr.)

+++

28.ledna

Milá duše!

Být hlasatel věčné Pravdy není snadné. Nestačí mít pevnou vůli a spolehnout se na své lidské vědomosti. Tak prosím Boha, aby mi udělal dary potřebné zastávání mistrovského úřadu. Pane, zachraň mne, neboť pravda hyne mezi lidskými syny. Modlím se pláči dlouhou dobu, až posléze vysílením usínám. A co mi to Bůh vnuká?

Bratře Tomáši, k čemu ty modlitby a slzy? - Stále mne nutí přijmout mistrovský úřad a chybí mi potřebné vědění. Také nevím, kterou tezi mám zpracovat k svému přijetí. - Přijmi s pokojem mistrovský úřad. Bůh je s tebou. A při promočním čtení rozved' jen tato slova žalmu: „Z vysokého svého příbytku zalévá hory: Země se sytí ovocem skutků tvých.“ (Ž 103,13) Když se probouzím, pečlivě si zaznamenávám tento můj prozářený sen, protože mám jistotu, že to není obyčejný sen, nýbrž Boží vnuknutí. Píši tu o velikosti a vznešenosti naukového tajemství a hospodárnost, s jakou se má Boží Moudrost šířit. Bůh ji uděluje z vlastní vůle a moci, sám od sebe zalévá hory. Doktorů ji však šíří jen jako přísluhovatelé, pročez ovoce hor se nepřičítá horám samým, nýbrž skutkům Božím.

Den co den učím v klášteře sv. Jakuba v Paříži. Za krátko mě kdekdo zná. Od počátku je rokování o svobodě hlásání je velmi důležité. Jde o samo bytí či nebytí dvou nových řádů, kazatelů a minoritů. Po třech letech diktování Summy proti pohanům jsem poslán zpět Itálie. Tam zůstávám devět let, až do roku 1268. Z podnětu Svatého Otce komentuji Aristotelova díla, a tak je očišťuji od pohanských a averroistických bludů. Po dokončení Summy proti pohanům, o níž mě prosí bratr Rajmund z Pennafortu, diktuji spisek o vládě jako příručku pro krále. Nato začínám diktovat Summu teologickou. Diktuji čtyřem zapisovatelům naráz, často o úplně rozličných věcech. Také mám už hotové spisy o dokonalosti duchovního života. Pohotově řeším kvodlitební otázky ohledně způsobu

vyučování, který uplatňuji. A najednou jsou pryč další čtyři roky mé pozemské poutě.

Jednou po Velikonocích 1272 jsem znovu pozván do Itálie, aby tam založil všeobecné studium. Mám zvolit i místo. Volím Neapol. Když jednou kráčím s bratry dominikány mezi poli, sedláci se pozastavují nad mou nebývale rozměrnou postavou. Moje robustní postava sice upomíná na rytířskou zdatnost mého otce. Je na ní však znát, že není dost posilována vlastním cvikem. Mám snědou pleť a lysou hlavu. To však jenom pomíjívá schránka mé nesmrtelné duše.

Většinou si z mého díla připomínáš moje naukové spisy. Jenže taky je úskalí. Pokud mé dílo oddělíš od mého mystického života zbude Ti z mého díla jen torzo.

Přesto, že působím na tolika veřejných rokováních, žiji sám a sám ve svém duchu. Bez ohledu na okolní ruch a hádky, kráčím hlubokým tichem, které se mi překrývá jen šumem mé modlitby. Všechno své úsilí upínám k Pravdě, ne však ledajaké lidské pravdě, nýbrž k té, která senám vtěluje a zjevuje. Všechny vnější statky jsou docela nicotné proti světu, ve kterém žiji. V žádném případě to není žádná věda uzavřená do sebe. Všechno své vědění napřimuji k oslavě Boží a podrobují službě bližnímu. Jsem vydán napospas tolika nejrůznějším lidem! Neustále mě zasypávají otázkami a žádají mě o radu. V Paříži za mnou chodí dokonce i francouzský král se svými starostmi. Neodpovídám hned. Napřed se dlouho modlím před Ukřížovaným. Teprve druhý den se mu dostává odpovědi. Tak nejenom ve škole, nýbrž na každém kroku působím jako teolog. Posvátné učení je zároveň hloubavé i užitečné pro život.

Ač jsem neústupný při hájení pravdy, moji posluchači se často podivují, s jakým klidem snáším, když se někdo dotýká mé osoby. Nikdy nikoho unáhleně neposuzuji.

Novotou, kterou zavádí už můj vznešený učitel Albert, je vkloubení Aristotelovy filozofie do nauky naší svaté víry. Církevní hodnostáři se z opatrnosti, ale možná i z neznalosti, staví vůči Aristotelovi dost zdrženlivě, až nepříznivě. Činí tak dílem z neznalosti, dílem z opatrnosti. Dovolují studovat jeho díla jen mistrům. Přesto se působnost Aristotelových myšlenek, stavějících na přirozeném rozumu, šíří. Sám neodmítám Aristotela, nýbrž napřimuji jeho myšlení vsříc našemu Pánu Ježíši Kristu. Začleňuji Aristotelovy pojmy do nového prostředí - nadpřirozeného. Tam tyto přirozené pojmy ve světle víry přinášejí Tvému duchu to ovoce, abys lépe chápal Boží tajemství. Moje učení není mým vlastnictvím. Je společným jměním celé naší obecné Církve. Proto moje učení není jen mým učením, tomášovským ani tomistickým, nýbrž já i s celým životem a dílem patřím celé Církvi obecné, protože usiluji o všeobecnost, a tedy i o Tebe ve jménu Ježíše Krista.

Hlavně se snažím uvést všechny Tvé ctnosti do služeb Ježíše Krista. V Kristu se řeší spor kultury a lidskosti, Božího zjevení a Tvé vědy. Odpovědí je Tvoje svatost, započatá při křtu svatém.

Jako máš svou přirozenou dokonalost, tak se tato tvá dokonalost, zušlechťuje a povznáší pouze na kříži. Tvá lidskost žádoucí, ale s podmínkou, abys měl spojení s Bohem skrze svaté člověčenství Ježíše Krista, a abys uspořádal své věci podle tohoto nadpřirozeného cíle. Sebelépe vyhlížející lidství, odtržené od Boha a od Krista a jeho Církve a svátostí, by se Ti dříve nebo později obrátilo proti každému člověku i proti Tobě samému.

Když se br. Reginald vrací po mé smrti do Neapole, říká: Dokud náš mistr žil, bránil mi, abych neprozrazoval divy, kterých jsem býval svědkem... Kdykoli hodlal studovat, rokovat, vyučovat, psát nebo diktovat, nejprve se utíkal k modlitbě, aby našel v pravdě Boží tajemství, a po předchozí nejistotě, vracel se poučen... Tento dar modlitby přesahoval všechny meze. Při modlitbách oplýval slzami. Ježto se nikdy nezdržoval se záležitostmi světskými, měl ve zvyku břitce přetnout hovor, kdykoli se netýkal Božích věcí.

Často tonul v slzách při oběti Mše svaté. Nejednou toho byly svědky i věřící. Plakával i při kompletáři.

V noci po krátkém spánku, ať v cele nebo v kostele, padával na tvář a dlouho se kořil Pánu.

Nejednou se během nepřetržitého a velmi hlubokého života mystického dostalo Tomášovi neobyčejných milostí. Jednou se mu zjevuje Panna Maria, a ujišťuje ho o správnosti jeho života a jeho učení, a aby mu zjevila, že jeho stav - že totiž nikdy nebude povýšen na nějaké výsostné místo - nebude nikdy změněn.

Když se mě v Paříži ptali mistři, jak je třeba vyučovat tajemství Eucharistie, nejprve jde položit svou odpověď na oltář a vzývat Ukřižovaného. Bratři, kteří ho sledují, pozorují, jak Kristus stojí před ním a zaslechnou tato slova: „Dobře jsi psal o svátosti mého Těla a správně jsi vyřešil otázku, jak lze vystihnout na zemi a lidským způsobem její obsah.“ A pak se světec vznáší do vzduchu do výše jednoho lokte... Něco podobného se mi stává také v Neapoli. Tehdy diktuji poslední část Summy. Pojednávám o Umučení a o Zmrtvýchvstání Páně. Tu mě prý sakristián vidí povzneseného asi dva lokty od země. Dlouho se na ten div dívá. Přitom slyší hlas, vycházející z obrazu Ukřižovaného, k němuž jsem obrácen, a se slzami se modlím: „Tomáši, dobře jsi o mně psal. Jakou odplatu si přeješ za své dílo?“ - Nic jiného než Tebe, můj Pane!

Jenže to jsou jen viditelné stránky mého jinak docela skrytého, mystického života, kde je se mnou jenom Bůh.

Tvůj bratr Tomáš Akvinský

TAJEMSTVÍ HORY SV. KLIMENTA (9)

b) Chrámová loď

Osa kněžiště a osa chrámové lodi (podle zjištění a zákresů Ondruše) netvoří jednotnou přímkou, neboť osa lodi se odchyluje od osy kněžiště. Je možné, že to

zavinila nepozornost, nepřesnost nebo nevědomost stavitelů. Nebylo by však správné vysvětlovat to jenom tímto způsobem. Některé starší menší gotické kostelíky mají toto lomení osy pravidelně, např. dominikánský kostel v Olomouci (tj. bývalý františkánsko-bernandinský), nebo kostel ve Štárovičkách u Hustopeče, a pod. Důvod k tomuto lomení osy kněžiště a lodi vyplýval ze středověké mystiky: umírající Kristus se prý na kříži - podle mysticky zanícených středověkých stavitelů - zkrivil bolestí při smrtelném zápase tak, že se dolní část těla ve smrtelné křeči odchýlila doleva. Chrám je tajemným, mystickým znázorněním Kristovy oběti, ba samotného Krista, a proto i chrámová osa měla tvořit křivku. Osa lodi se v uvedených kostelích odchyluje doleva. Tak se odchyluje osa lodi také v chrámu na Klimentku.

Chrámová loď nebyla stavěna současně s kněžištěm. Pro tento závěr je několik důvodů. Tak např. zdi lodi nejsou „vázány“ na zeď kněžiště, nýbrž jsou k ní zjevně jen „přilepeny“. Dále, loď má tenčí stěny než kněžiště, ačkoli zdi lodi byly jistě vyšší než zdi kněžiště a nesly těžší střechu. Tloušťka zdi kněžiště činí 1,00 - 1,20 m, kdežto vnější boční zdi lodi jsou široké 80 cm, a vnitřní příčka mezi lodí a předsíní je široká 90 cm. Také v lodi jsou ve zdech vyrovnávací vrstvy vytvořené pomocí plochých tenkých kamenů, jak jsme se zmínili již u kněžiště.

Jestliže kněžiště a loď nebyly stavěny současně, a jestliže na hradisku bylo hlavní osídlení v 9. století a pak ve století 14.-15., potom vyvstává otázka: Kdy vzniklo kněžiště? a Kdy vznikla loď? Kdyby neodborné bádání nebylo zničilo hroby v lodi a v kněžišti, byla by pomocí nálezů v hrobech odpověď snadnější. A i kdyby hroby neměly žádné milodary, mohlo by se něco usuzovat aspoň z polohy koster, z jejich stavu, apod. Není však možné ani to, protože kostry jsou pohřbeny hromadně v Osvětimanech a stav hrobů nebyl vědecky zachycen. Pokusíme se o datování jinak.

Je zcela jisté, že opěrné pilíře u kněžiště pocházejí od augustiniánů. Avšak jak stavivo použité v pilířích, tak způsob stavby pilířů jsou odlišné od staviva i od stavební techniky v lodi. Kdyby augustiniáni stavěli pilíře i loď, proč by se obojí lišilo stavivem i technikou stavby? A dále, připustíme-li, že svatyní z velkomoravské doby je pouze dnešní kněžiště, nutně se musíme ptát: Mohla tak malá svatyně stačit tehdejším obřadovým (liturgickým) potřebám a požadavkům? Neboť, má-li pravdu lidové ústní podání (a my víme, že cyrilometodějské otázky se jeho obsah nedá vždycky odmítat), a bylo-li na Hoře sv. Klimenta „ústraní“ mnichů a bohovědné školy pro první žáky sv. Cyrila a Metoděje, tak se tam tito žáci museli věnovat i slavným bohoslužebným obřadům. Avšak tyto obřady při svém plném uplatnění vyžadují velký prostor pro kněze a pro zpěváky. Dnešní kněžiště by sotva stačilo jako chrám i pro obyčejný klášter, hlavně o větších svátcích. Vidíme to dodnes na posvátné hoře Athosu.

Jestliže však loď je přístavek augustiniánů, pak by oni museli zároveň postavit i předsíň. Po nich totiž už nelze dokázat na Hoře sv.Klimenta žádný stavební zásah, který by vedl ke vzniku tak velké předsíně. Když však augustiniáni stavěli loď i předsíň, proč je předsíň očividně jenom „přilepena“ k lodi, bez vázání zdiva ? Proč je mezi lodí a předsíní tak silná příčka? Proč je silnější než vnější zdi ? (vnější zdi: 80 cm, příčka: 90 cm) Byla by tam úplně stačila slabá příčka,anebo nemusela být vůbec žádná! Proč je v předsíni užito jiného staviva než v lodi? proč vnější rohové kameny lodi jsou z hrubého lomového kamene, kdežto vnější rohové kameny předsíně jsou sličně opracovány? A pro by vůbec byly mezi předsíní a lodí hrubé rohové kameny, když zeď pokračovala dál ?

A pokud stavěli augustiniáni loď i předsíň, k čemu vůbec tito mniši-poustevníci potřebovali u lodi předsíň (nartex) ještě ve14.století ? Ve 14. století předsíň už nemohla mít totéž poslání jako v prvních křesťanských dobách, totiž jako místnost pro výuku katechumenů, připravovaných ke křtu či pro podobné účely? Na to by se jistě našlo dost místa v klášteře. Je ovšem pravda, že v době augustiniánského života na Hoře sv.Klimenta zde bylo podle zápisů listin prastaré poutní místo, jak uvidíme dál. Podle dochovaných zpráv z r. 1358 a z r.1400-1401, které podrobněji uvedeme a rozebereme později, měli augustiniáni v kapli sv.Klimenta sloužit mše,kázat,zpovídat a pořádat náboženské slavnosti pro lid, jenž tam docházel odedávna ze zbožnosti své duše... A v tomto případě by se předsíň byla hodila ke zpovídání, případně i pro přespání poutníků zdaleka. A snad by předsíň pomáhala udržovat v chrámovém prostoru i větší teplo během zimy. Pokud však stavěli augustiniáni loď i předsíň, museli si být také vědomi toho, že předsíní zbytečně zmenšují chrámový prostor, už tak stěží dostačující při návalech poutníků o velkých slavnostech.

Rozumové důvody se tedy kloní k názoru, že augustiniáni našli loď už stojící spolu s kněžištěm, a že přistavěli pouze pilíře a předsíň.Stavivo a technika pilířů a předsíně jsou si blízké. Hlavní slovo ovšem bude mít další výzkum. A skutečně, mnohé z těchto otázek byly vyčerpávajícím způsobem zodpovězeny už při výzkumu v roce 1962.

Vchod do celé chrámové budovy je podle dnešního stavu stavby jenom jeden, a to z boku, z jižní (epistolní) strany. Vcházelo se jím do předsíně, a z předsíně vedl vchod do chrámové lodi středem příčné zdi mezi lodí a předsíní. V západní, průčelní venkovní zdi chrámové předsíně není ani stopy po vchodu. Nedovoloval to zřejmě prudký svah,nad nímž se zeď zvedá. Okolnost, že příčka mezi lodí a předsíní je silnější než ostatní zdi, dosvědčuje, že napřed stála jenom loď bez předsíně. Tato vnitřní příčka byla původně venkovní, čelní zdí,a musela být silnější, protože nesla štít, tvořila vysoké průčelí.A hlavní vchod do kostela vedl od západu, právě tímto průčelím. Kudy však přicházeli kněží k bohoslužbám? Vcházeli snad také hlavním vchodem, když boční vchod do

kněžiště nacházíme zazděný ? Odkud přicházeli a kudy kráčeli k hlavnímu oltáři ?

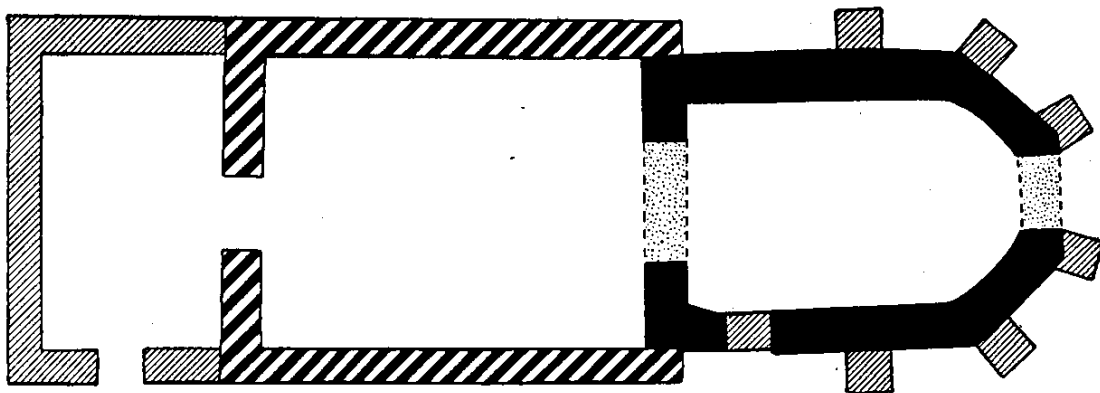
Před bočním vchodem do kostela z jižní strany (jak je dnes doložen) je udusaný, velmi ztvrdlý písek. Pod ním je vrstva s uhlíky. To znamená, že kolem kostela probíhal život již hodně dlouho před tím, než byl vchod tímto způsobem upraven. Vrstva s uhlíky je i pod příčkou mezi lodí a předsíní. To nasvědčuje, že kdysi volný prostor, na němž probíhal život, zasahoval až na místo předsíně. Zasahoval dokonce i namísto, kde stojí chrámová loď, tedy až po dnešní „vítězný oblouk“, a zese tímto prostorem chodilo do původní svatyně.

K vyrovnání prostoru před dnešním hlavním vchodem do kostela a k jeho posypání pískem a k udusání písku, aby tvořil pevnou, neblátivou plochu, mohlo dojít za augustiniánů, tedy po roce 1358, kdy převzali kapli sv. Klimenta. Při velkolepých poutních slavnostech (solemnitates), kdy se sloužily mše, kázalo se a zpovídalo se (Missarumsollemnia celebrare, verbum dominicum ministrare, confessiones audire), takže rozhodně nemohl stačit vnitřní chrámový prostor. Plocha před kostelem, pokrytá udusáním, do tvrda ušlapaným pískem, byla tudíž asi jevištěm těchto mimořádných poutí zbožného „moravského“ lidu (Veselý, Svatoklimentský listář, passim).

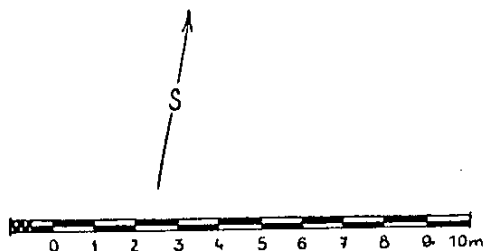
Závěrem připomínáme jednu zajímavost, která ovšem může být výsledkem náhodné souhry činitelů. Vnější délka velkomoravské „katedrály“ v Sadech činí 23,40 m. Jestliže dělíme toto číslo římskou „stopou“, která měří 0,30 m (30 cm), vyjde nám celé číslo: 78 římských „stop“. To znamená, že stavba v Sadech byla stavěna podle této římské míry. Prof. Cibulka mi řekl, že mohly být naše kostely v 9. století vůbec stavěny právě podle této míry, protože měřítko římské „stopy“ podle něho vyhovuje i kostelům v Mikulčicích. Zajímavé je, že vnitřní délka kaple sv. Klimenta je rovněž 23,40 m, jako v Sadech, a tudíž 78 římských „stop“. Vnější délka zde činí 25,20 m, což děleno 0,30 m je 84 římských „stop“. I když se stavivo předsíně řadí do doby augustiniánů, v době velkomoravské tam mohla být předsíně ze dřeva, stejných rozměrů

(Při hledání „míry“ stavby, jde podle prof. Cibulky o tu, kterou dělíme délku stavby, a vyjde nám celé číslo! Staří stavitelé, podle Cibulky, vypracovávali plán na celá čísla.)

Popisované stavební údaje jsou zachycovány také fotograficky. To má velký význam, protože chrámový prostor byl nakonec zasypán. Má být odkryt a zaskleněn jako základ, podlaha nové skleněné svatyně. J.M. Veselý OP (Pokr.)

- - 1. stavební fáze
- - 2. stavební fáze
- - 3. stavební fáze
- - rekonstrukce

Hradisko sv. Klimenta u Osvětíman. Plánek revisního výzkumu kostelních základů (podle V. Ondruše).
Vilém Hrubý, Staré Město - Velkomoravský Velehrad, Čsav 1965, str. 208.

+ + +
DVEŘE

**Tajemný svědek
loučení a návratů**

**Věrná stráž
ticha a pokoje**

**Jenom neulomit kliku
jenom neztratit klíč**

**Obyčejné zat'ukání
Jen dál**

**A ozvěnou té radosti
i dveře srdce**

**se najednou
otvírají**

Josef Veselý
28.ledna

*Milá duše,
sám se neustále znovu a znovu ptám Boha, je-li mé učení správné čili zda se
líbí Bohu. Třebaže je mé učení vystaveno mnoha lidským zkouškám, přesto mi
pravou odpověď může dát jedině náš Pán a Bůh.*

Právě v době mého vystupňovaného hlubokého rozjímavého života, mě zastihují velké zkoušky. Od mládí si musím probíjet cestu ke Kristu přes nepřítel rodiny, ale s úspěchem. Když později musím bojovat s nepřáteli Krista na poli vědění, daří se mi to. Nejtěžší zkouška na mně doléhá, když proti mě podnikají útok vlastní duchovní bratři. Za poslední čtyři léta mých duchovních zápasů v Paříži mě bratři víc a více podezírají, že učím bludy. Hájím Aristotelovo učení napřímené a povznesení ke Kristu proti augustiniánům. Ti chtějí prostou víru bez myšlení. Na druhé straně je hájím proti averroistům. Ti hlásají Aristotela překrouceného ryze lidským výkladem, který sepsal Averroes z Cordóby. Tak se ocitám ve dvojitěm ohni. Z jedné strany se potýkám s nepřáteli uvnitř Církve, kteří zavrhnou všechno doplňování nauky Boží víry lidskou vědou. Z druhé strany mám co dělat se s nepřáteli naší svaté víry mimo Církev, kteří lidskými výklady překrucují odkaz Aristotela.

Roku 1270 svádím duchovní souboj se Sigerem z Brabantu. Vykládá ryze lidsky Aristotela, bez ohledu na zjevenou Pravdu víry, a tedy překrucuje samu Tvou přirozenost, jak ji stvořuje Bůh. Současně odrážím výpady augustiniánů, odmítajících samého Aristotela, a s ni mi schopnost Tvého rozumu poznat pravdu a obhájit Kristovu víru. Krátce před Velikonocemi se na mě vrhá bratr Jan Leckham s hrubými výpady. Tehdy mě opouštějí vlastní řádoví bratři. Někteří z nich uvádějí důvody proti mně. Biskupové a doktoři, nechci říct, že škodolibě, očekávají mou zkázu, totiž mé vyobcování z Církve. Pařížský biskup Štěpán Tampier se chystá zahrnout do klatby, chystané proti bludům Sigera Brabantského, také moje tvrzení o jednoduchosti duchových podstat, jakoby i to bylo bludné. Uprostřed těchto lidských zmatků trvám na svém s jistotou své víry a s klidem a všechno se láme o mou pokojnou sílu.

Po Velikonocích 1272 se vracím do Itálie. Poté, co sloužím v Neapoli mši svatou, zasahuje mě celého úžasná změna. Přestávám psát diktovat. Bratr Reginald si stěžuje, že pořád oddaluje dokončení Summy teologické. Odpovídám, že nemohu. - Jsou mi i zjeveny takové věci, že vše, co jsem napsal, zdá se mi mlácením prázdné slámy.

V lednu 1274 mě papež Řehoř X. posílá na koncil do Lyonu. Jedu s Reginaldem. Jedeme na mezcích. Reginald mě povzbuzuje slovy: Ty a bratr Bonaventura budete jmenováni kardinály a to bude slávou pro naše Řády. Odpovídám: Nikdy nebudu ničím ani v Řádu ani v Církvi. V žádném jiném stavu nemohu sloužit našemu Řádu lépe, než ve kterém jsem. Také se tam má řešit žádost jednoho vysokého italského šlechtice o manželský rozvod, ale já se od začátku stavím proti rozvodu.

Cestou zastavujeme u mé sestry na hradě Maenze v Kampánii. Zdržím se jen čtyři dni. Je mi strašně zle. Nechci se zde zdržet, aby snad nepadlo podezření na mou milovanou sestru, že snad u ní jsem požil něco špatného. Prosím, aby mě

převezli do blízkého kláštera P. Marie de Fossa-Nuova. Je to cisterciácký klášter. Tady u sv. Benedikta umírám roku 1274.

Po mé smrti se dějí různé zázraky. Klášterní podpředstavený, který je skoro slepý, nabývá zrak, když přitiskuje svou tvář na mé tělo. Později se děje ještě mnoho zázraků, ač celá řada - podle svědectví Bartoloměje Kapuánského - je jich zatajena. Mniši se totiž obávají, aby jim mé tělo nebylo odebráno. Nakonec se to stejně prozradí úchvatnou vůní. Mé tělo je po více než půl roce vykopáno a shledáno bez porušení a kolem se rozlévá tolik vůně, jako v lékárnické dílně plné aromat. Podruhé mé tělo vyzdvihují po čtrnácti létech a projevují se podobné úkazy.

A co moje učení? V den třetího výročí mé smrti vyhláší pařížský biskup Tampier klatbu nad 20 tezemi mého učení. Za několik dní na to dominikán Robert Kilwardby, arcibiskup canterburský a primas anglický vyhláší moje učení za bludné. Zejména zavrhuje moji tezi o jedinství podstatné formy, která prý vyvolává v anglických školách pohoršení. Roku 1282 zakazuje generální kapitula františkánů v Paříži četbu i studium mé Summy teologické ve všech svých školách.

Zato dominikáni už r. 1278 na generální kapitule v Miláně rozhodují, že budou moje učení rozhodně hájit jako pravověrné.

Roku 1323 mě papež Jan XII. vyhláší za svatého. Roku 1567 mě papež Pius V. povyšuje na církevního učitele. Nato papež Lev XIII. vyhláší moje učení sv. Tomáše za učení Církve, a ukládá všem odpovědným osobám řídit se při vyučování nauky víry vedle Písma svatého především mým učením.

A také pro mě nastává nová doba. Církev se ke mně stále častěji utíká v boji proti všem bludům a hnutím falešných proroků. Uprostřed filozofického zmatku Tvé doby zůstává moje učení pevné jako sama skála, na níž Pán buduje svou Církev.

Tvůj bratr Tomáš Akvinský

+ + +

Vyznání

Ó, vyslovit se zplna a netajit vám
nic
jak rozhořelý jeřáb, jak zčervenálá
líc,
dát se na milost v upřímném
doznání,
spíš než jste vyzváni!

A k barvě šípku při lnout a křičet
tady jsem,
chvat kroků zastavit na stráni pod
lesem,
v jasanů vzplanutí zpívat si první
hřích,
pak dát se v smích.

A přijde radost zpátky vám splatit starý dluh
a z listí plamenného se ukáže sám Bůh.
Nad keři volá vás ta chvíle vznešená:
pojd', přistup, duše má!

Jan Dokulil

+ + +

29.ledna

Milá duše,

Od dětství jsem velmi rozmazlovaná dcera bohatého obchodníka ve Florencii. Uprostřed blahobytu však od dětství sním o poustevnickém životě. Jenže sotva mi otec přivádí ženicha, odkládám své sny jako nepoužitelné iluze a ochotně ho poslouchám. Docela ráda se vdávám za bohatého obchodníka. Užívám si plnými doušky blahobytného života florentské smetánky. Ani si přitom neuvědomuji, jak nenápadně scházím ze správné cesty. Přepychově se oblékám jako jiné paní ze společnosti. Skoro se od nich neliším. Najednou splývám se svými vrstevnicemi, zejména v tom, že už nemám ani chvíli na modlitbu.

Když se čas mého bloudění světem naplňuje a zase se jednou před zrcadlem zdobím šperky, najednou tam vidím rozšklebený obraz d'ábla. Posmívá se mi z mé upadlé duše. Zděšeně odkládám šperky a oblékám si své nejskromnější šaty. Místo na hostinu odcházím do sousedního dominikánského kostela Santa Maria Novella. Vykonávám životní zpověď a činím pokání. Vrací se mi dávný dětský sen o poustevnictví. Nemohu však opustit manžela a malého Jakoubka. Žiji tedy dál po boku manžela. Konám však tvrdé pokání.

Brzy se mi otevírá ještě většího zdroj milostí a požehnání. Bratři dominikáni mě oblékají jako svou terciářku. Moje rodina se tajemně zvětšuje o duchovní rodinu našeho Otce Dominika, a pak- o všechny trpící, chudé, hladové a nemocné. Chodím pro ně žebrot ke svým bývalým přátelům. Objevuji úžasný svět v četbě Písma svatého a duchovních spisů. Prohloubeným životem ve víře se snažím nahradit svůj čas promarněný v radovánkách. Dostává se mi zvláštní milosti předem poznat blízcí se nebezpečí upadnutí mého otce do bídy následkem zkázy jeho majetku v námořní bouři. Načež ho na tu pohromu připravuji tak, že přijímá bídu docela odevzdaně.

Když se však sama vydávám na poslední cestu mého života, ukazuje se mi, že ten pozemský konec končí úžasně příjemně pro mě i pro mé blízké. Ještě dlouho dobu se kolem mého těla šíří libezná vůně mého nebeského Snoubence.

Možná se Ti uprostřed blahobytné společnosti zdá, že žiješ celkem na úrovni a nemáš čeho litovat. Když však nastane chvíle, kdy zjistíš, že Tvůj život je nudný a promarněný, pamatuj, že nikdy není pozdě na obrácení a pokání, a chválu Boha, že Tě k sobě tak tajemně přitahuje.

+ + +

SESTRA

Jak modrobílý motýl
poletuje z květu na květ
z bodláku na bodlák
lidských těl

Jak pilná včela
z úlů pokojů
odstraňuje špínu
a vše co odumřelo
Co na tom
že na znamení přítomnosti
zanechá někdy žihadlo

Jak brouček svatojánský
za nocí si svítí

očima laskavýma
do tváří pobledlých

Když počítá tep
a převazuje rány
nezapře že dostala lásku
jak žena do věna
A ve svém sesterství
den co den vstupuje
do lidské bídy
stejně jak do radosti
když mnohým brány
z království bezmocných
k životu novému
znovu otevírá

Josef Veselý

+ + +

30.ledna

Milá duše,

když dvorní básník zpívá: „Vším jsem byl rád!“, sama to smím vyzpívat celým srdcem. Na přání rodiny jsem dvakrát manželka a vdova, sedmkrát matka a všem dětem i manželům musím pohlížet na dno hrobu. Jsem dominikánská terciářka ve světě, ale posléze řeholnice v klášteře.

Když v útlém dětství ztrácím otce, dopřává mi Pán důvěrné styky s mým andělem strážným. Od dětství mě anděl chrání lépe než vlastní otec nejen ve zdraví a nemoci, ale i před okolním nebezpečím. Matka mě spolu se svým bratrem v kněžské službě vede ke svatosti. Jako dvanáctiletou mě vdávají, a když mi manžel i děti umírají, provdávají mě o čtyři léta znovu. Ani bohatství neochrání mého druhého manžela před předčasnou smrtí. Znovu zůstávám sama. Když mě chtějí provdat do třetice, říkám rozhodně NE! K tomu mě vyzývá moje jmenovkyně Kateřina Sienská. Piše mi v dopise: „Hledej sebe pro Boha, bližního pro Boha, Boha pro Boha, protože On je svrchované Dobro, hodné naší lásky!“ Proto jako ona vstupuji do Třetího řádu Otce Dominika. Jsem bohatě zaopatřená vdova. Mohu žít v pohodlí a blahobytu až do smrti. Zaslíbují se však duchovní řeholi, kterou věrně dodržuji. Žiji v ústraní jen se starší přítelkyní stejného smýšlení. Každé ráno oslavím Boha na mši svaté. Potom pracuji jako přadlena. Co vydělám, rozdám chudým.

Bůh mě však obdařuje svatým vytržením, jenže já to uchovávám ve svém srdci. Zakusím kvůli tomu ve světě hrozné ponížení, ale mlčím o tom. Přijímám to jako pozvání do jiného světa. Vstupuji tedy k dominikánkám v kláštere svatého Kříže. Čeká mě tam další zklamání. Ocitám mezi ženami, které pod záminkou následování Otce Dominika v modlitbě, mají jen společnou střechu. Jinak žijí světácky a každá si dělá, co chce.

Možná se ptáš, proč se zdržuji v takovém klášteře, kde místo řádu vládne zlořád? Nepřicházím do kláštera jen abych unikla před lidmi ze světa. Hledám tu především Boha. A lidé, i nehodní, jsou mi jen brusnými kameny, které ohlazují hrany mé bytosti. Do prostředí lidské lakoty, sobectví, vypočítavosti a podezřavosti s vývěsním štítem Otce Dominika vnáším lásku a ducha modlitby, obětavost ve službě, věrnost slibu čistoty, chudoby a poslušnosti. Bezvýsledně. Přesto vydržím.

A přece se ke mně přidává šest žen. Docela samovolně vytváříme v hříšném prostředí svaté společenství lásky a kázně. Bezvýsledně. Nikoho nenadchneme. Přesto vytrváme.

Otec Petr převádí náš nový zárodek původní Dominikovy lásky a kázně. Všech sedm se stěhujeme do nově založeného kláštera. Posléze si mě tu volí za představenou. Tak nakonec vítězí pravda a láska nad lží a nenávisť. Ani ve Tvé době to nepůjde bez Tebe.

Tvoje sestra Maria Mancini

+ + +
ZASTAVENÍ

Jistě ji znáš
tu samotu ve dvou
ty a tikání hodin
- hodiny se nezastaví -
a znovu samota ve dvou
ty a mlčení stěn

Jistě to znáš
právě před tebou spadnou závory
všechno a všichni se zastaví
Nezbývá než se dívat

jak životem posunuje čas
z koleje na kolej

A potom zdvižený praporek
z dálky pronikavý hvizd
závora se nadzvedává
a všichni spěchají
každý zas o kousek dál
po cestě
sobě
vlastní

Josef Veselý

+ + +

Brněnská akademie duchovního života ctih.Patrika Kužely OP
PROSTŘEDKY DUCHOVNÍHO POKROKU: I.MODLITBA: 1. Obecné zásady.

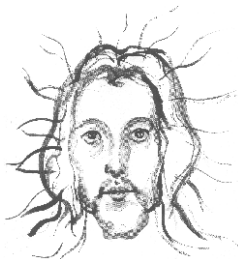
Zvu tě k duchovnímu životu. Poskytnu ti k tomu dost prostředků. Jaké? Především modlitbu, a pak svátosti. Víím, že víš, že to znáš. Co víš, že víš, a když něco víš, tak od koho to víš? Sám od sebe, anebo od jiných lidí? Tak to máš pokaždé v druhé ruky. Je

však Někdo, kdo ti o tom může říci něco z první ruky, totiž Někdo, kdo vidí do tvého nitra lépe, než ty sám do sebe. Kdo? Pojď, a uvidíš.

V čem vůbec spočívá vnitřní modlitba a čím se liší od pouhého studování pravdy?

Vnitřní modlitba je úkon rozumu, který má svůj počátek a konec ve vůli. Účelem vnitřní modlitby není pouhé poznávání, které je výsledkem studia, nýbrž nadpřirozené poznávání a milování pravdy. Působí nejen rozum osvětlený vírou, nýbrž také vůle má velikou účast. Mnou vzbuzená vůle miluje poznáný předmět a má v něm zalíbení. Byl by to tedy veliký omyl a značná chyba, měnit modlitbu v pouhé přemítání nebo pouhé studování v obvyklém slova smyslu.

Jsou lidé, kteří svou modlitbu převracejí ve studium; věnují se pouhému přemýšlení, nezastavují své myšlenky, aby dopřáli vůli času na její úkony a na vyvození nějakého užitku z uvažovaných pravd. Takové počínání však není vlastní rozjímání, nýbrž jen filozofické přemýšlení. Tyto přemítavé duše a prostě zvědavé ovšem někdy zakoušejí radosti, které přesahují všechny radosti smyslů, avšak tato radost často pochází jen z poznání. Vždyť poznání pravdy samo o sobě působí radost. Abych duchů, tak někdy dopouštím, veliké pravdy z oboru zvětšuje jejich radost, způsobuje pouze posílení výsledky jejich studia jsou pocházející přímo od Mne. každé poznávání a tudíž i dvojím způsobem: Předně sebou samým, protože je vznešeným poznáním a ušlechtilým úkonem. A protože každý úkon souladný s lidskou přirozeností ti působí radost. musíš přiznat, že úkon nazírání, (jenž je s přirozeností dokonale souladný) musí být sebou samým radostný. Za druhé je radostný skrze svůj předmět, když se pozoruje předmět velmi milý. Vždyť i v tělesném pohlížení

zahanbil marnost těchto že pouhým studiem objeví rozumu. Tím že toto poznání zvětšuje jejich pýchu a jejich ješitnosti, takže jedině osvícení domněle Sv.Tomáš ti vzkazuje, že nazírání může být radostné

shledáváš. že větší radost cítíš, když pohlížíš na osobu, která je ti milá. Avšak v nazírání nesmí radost pocházet jen z poznání, nýbrž také z předmětu, totiž ze Mne, a z lásky ke Mně, tvému Mně.

Ačkoli se nazíravý život rozvíjí v rozumu, má svůj počátek ve vůli, když tě láska pohne k nazírání na Mne. A protože konec odpovídá počátku, pravé nazírání se končí v citech vůle, neboť pohled na milovaný předmět působí radost a tato radost zvětšuje zase lásku k tomu předmětu. A nazírání nabývá své úplné dokonalosti, když se na božské pravdy nejenom hledí, nýbrž když jsou také milovány (STh,II,180,7).

V nazírání je tedy blaživý kruh poznání a milování, ale bod začátku a konce toho kruhu je láska. Duše proniknutá láskou ke Mně nemůže mít větší radost, než myslet na Mou nekonečnou dokonalost. Jako by nebylo možné, aby pohled na tyto přesvaté dokonalosti neroznítil svatou lásku ke Mně, tak jedině lásce musíš přiřknout všechnu radost, všechnu užitek a všechny zásluhy nazírání. Pravé nazírání tedy nespočívá v pouhém poznávání a studování nadpřirozených věcí. Vůle tam musí mít větší podíl než rozum. Toto cvičení musíš začínat láskou, a nikoli zvědavostí. A protože konec musí odpovídat začátku, proto musí nazírání začínat a končit láskou.

Nazírání korunuje svého otce láskou, zdokonaluje ji, dává jí vrchol vznešenosti. Neboť když v tobě láska vzbuzuje nazíravou pozornost, navzájem touto pozorností roste a zvroučňuje se a nakonec se dokonale rozvíjí, a raduje se z toho, co miluje.

Je vnitřní modlitba nutná?

Rozumíš-li vnitřní modlitbou pozdvižení duše k Mně v prosbě o vhodné věci, není pochyb, že je naprosto nutná. I v ústní modlitbě se musí aspoň nějak jevit její vliv. Chceš-li však mluvit o vnitřní modlitbě v přesném smyslu, totiž o úkonech rozumu a vůle, jimiž se před Mnou oddáváš myšlenkám a citům, musíš říci, že toto posvátné cvičení je pouze velmi prospěšné a víc nebo méně nezbytné, podle stupně dokonalosti, k jakému je kdo povolán. To platí o vnitřní modlitbě obyčejné, která spočívá v rozjímání o pravdách víry. Vyšší stupně modlitby jsou vzácné milosti. Bylo by však bludné věřit, že bez nich nemůžeš dosáhnout spásy.

Ctihodný Ludvík Granadský ti připomíná, že vnitřní modlitba je povinnost řeholníků a kněží; ale ani laik není zcela osvobozen od toho cvičení, pokud chce žít a setrvat v bázni přede Mnou a bez těžkého hříchu, třebaže není povinen usilovat o dokonalou modlitbu. Laik potřebuje upevnění víry, naděje, lásky, pokory, bázně přede Mnou, zkroušenosti, nábožnosti, nenávisti hříchu. Jak se mohou bez vnitřní modlitby zachovat tyto ctnosti, které vcelku patří do vůle a vždy vyžadují nějakou součinnost rozumu? Jak můžeš jako křesťan prospívat ve

víře, nepřemítáš-li nikdy o učení víry? Jak můžeš ve svém srdci zapalovat plamen lásky, posilovat svou naději, bázeň přede Mnou stavět proti svým zlým náklonnostem, povzbuzovat se k nábožnosti, k lítosti nad hříchy, k pohrdání sebou (což je pokora, ctnost nezbytná), nejsi-li zvyklý probírat ve své duši důvody a pohnutky pro vůli, aby vzbuzovala tyto city? Přidáš-li k tomu nebezpečí světa, vidíš, že je nesmírně těžké zachovat se od něho čistým. Pochopíš, že velikost nebezpečí tě přece k něčemu zavazuje, i když tě tvé postavení nezavazuje k tak veliké dokonalosti jako řeholníky. (*Pokr.*)

+ + +

**Duše své velké chvíle
prožívá samotná,
když přítel i ruch světa
se od ní odpoutá,
či ona sama vzlétne
do nedohledných sfér,
odkud je viditelný
~~NEZSMRTELNOSTI.~~**

**Ten únik smrtelnosti
je řídký - krásný však
jak přízrak, v němž lze tušit
královský majestát,
odhalení - jímž věčnost
každého nepoctí -
obrovitého zjevu**

Ed

Zprávy: 26.11.2004 se v kapli Panny Marie Bolestné u sv.Michala v Brně uskutečnily rekolekce „Maria a Duch svatý“, které vedl O.Tomáš.

VYDÁVÁ: První sdružení přátel bl.Hyacinta M.Cormiera OP v Brně.
IČ:70824118. Tel.:737857272, TISK: OLPRINT, BRNO. Upozornění: Veškeré
texty je zakázáno dále rozšiřovat bez souhlasu redakce a autorů. Bank.spojení:
ČS Brno - 2024711359/0800, Konst.symb.8,Var.s.:2005, Název účtu: První
sdružení přátel bl.Hyacinta M.Cormiera OP,
info@cormier.cz
